

PVDA-CONGRES TORPEDEERT AFSPRAAK REGEERAKKOORD

Omstreden illegalenwet tikkende tijdbom voor Samsom

PvdA-leider Diederik Samsom buigt het hoofd na afloop van het congres van zijn partij. FOTO'S ANP/CATRINUS VAN DER VEEN

LEEUWARDEN • De strafbaarstelling van illegalen verdeelt de PvdA. Partijleider Diederik Samsom legde zaterdag een massale oproep van leden naast zich neer om opnieuw met de VVD te onderhandelen over dit punt uit het regeerakkoord. Maar het blijft gisten. Boze PvdA'ers eisen dat de fractie tot inkeer komt. Ook de Senaatsfractie van de PvdA beraadt zich.

MARGREET VAN BEEM

Diederik Samsom kon het zaterdag op het PvdA-partijcongres niet helderder zeggen. „Ik kan niet voldoen aan uw wens mijn woord te breken,” liet hij zijn partijgenoten weten. „Ik strijd dag na dag voor datgene waar het ons allemaal om te doen is: een streng maar rechtvaardig vreemdelingenbeleid, gericht op een humane behandeling van kwetsbare mensen.” Maar aan het regeerakkoord wordt niet gerommeld: „Ik heb mijn woord als politiek leider gegeven.”

Het leidde tot boegeroep in de zaal. 'Aftreden', klonk het zelfs achterin. Sommige leden verlieten onmiddellijk boos de bijeenkomst.

Eerder die dag hadden PvdA-leden juist massaal een motie gesteund die Samsom de opdracht geeft om met de VVD te heronderhandelen over de strafbaarstelling van illegalen. Een afspraak uit het regeerakkoord die de partij als een

steen op de maag ligt. Een groot aantal PvdA-burgemeesters en wet-houders keerde zich eerder al tegen het voornemen, prominent Jan Pronk dreigde begin april uit de partij te stappen als de PvdA de strafbaarstelling blijft steunen.

„Dit is een principepunt uit de sociaaldemocratie. Over mensen sluit je geen compromissen,” stelde Sander Terphuis in het Leeuwarder congrescentrum. De Iraanse vluchteling, die de onvrede binnen de partij

Sander Terphuis

*‘Dit is principe.
Over mensen
sluit je geen
compromissen’*

aanvoert, vertelt hoe hij zelf als illegaal onderdook in Friesland, in afwachting van een beslissing van de IND. „Je bent dan werkelijk bang, het gaat niet om boetes of een misdrijf, een mens is dan bang.” En de PvdA hoort er te zijn voor kwetsbare mensen, vindt Terphuis, die een staande ovatie kreeg.

Ook andere leden ventileerden hun ongenoegen over de afspraak met de VVD. „Gaan wij als PvdA een wens van de PVV uit het vorige kabinet uitvoeren?”

Vice-fractievoorzitter Martijn van Dam probeerde de dreigende botsing tussen partij en partijbestuur af te wenden door de kwestie breder te trekken. De PvdA gaat het hele vreemdelingenbeleid 'humaner en fatsoenlijker maken', stelde hij. Zo verdwijnt het gevangenisregime in de vreemdelingendetentie, beloofde Van Dam. Het mocht niet baten. Toen partijvoorzitter Hans Spekman de leden er vervolgens weinig subtiel aan herinnerde dat ze in het na-jaar nog hadden ingestemd met het gehele regeerakkoord, klonk er verontwaardigd gesis. Vrijwel unaniem werd de motie aangenomen.

Daarmee hebben de PvdA-Tweede Kamerleden een probleem: moeten ze naar de leden luisteren en tegen het wetsvoorstel stemmen?

Vluchtelingenprotest tijdens het PvdA-congres.

Of moeten ze net als hun Samsom de vrede in de coalitie proberen te bewaren? Als dit wetsvoorstel het niet haalt, kan het kabinet vallen. Een deel van de fractie worstelt erg met dat dilemma en liep op het congres wat ongemakkelijk rond.

Een kwart van de fractie had het er al erg moeilijk mee dat de PvdA anderhalve week geleden het vege lijf van Fred Teeven (Immigratie) moest redden. De VVD-bewindsman lag onder vuur na de zelfmoord van de Rus Aleksandr Dolmatov in een uitzetcentrum. Dankzij de steun van de PvdA-fractie kon hij aanblijven. Voor wat hoort wat, vindt een

aantal fractieleden. De VVD houdt echter de deur potdicht.

Samsom toont zich onvermurwbaar. „Deze afspraken zijn weloverwogen gemaakt. Dit punt is pijnlijk. Maar we hebben met de VVD ook afspraken gemaakt waarmee we het land mooier en beter kunnen maken. Het geheel aan afspraken staat, daar hou ik aan vast. Ook dat is leiderschap.” Gisteren kondigde de PvdA voor 12 mei een speciale ledenraad aan. Samsom zal daar nogmaals uitleggen waarom hij vindt dat er niet aan de afspraken met de VVD getornd kan worden.

Terphuis vindt dat de fractie zich moet beraden. Mocht daar niets uitkomen, dan wil hij de druk opvoeren met een speciaal congres over de strafbaarstelling.

Ook de PvdA'ers in de Eerste Kamer twijfelen over de maatregel. Senator Nico Schrijver zei in november te betwijfelen of de strafbaarstelling wel past in internationale verdragen. Collega Ruud Koole stelde dat 'criminalisering van illegalen voor de PvdA niet te verdedigen is, ook niet als pijnpunt'.

„We zullen de wet op de juridische degelijkheid beoordelen,” zegt fractievoorzitter Marleen Barth. „Maar de Eerste Kamer is niet gebonden aan het regeerakkoord.”